

20 nov 2015 -16:16

Europa lanceert een nieuw onderzoeksnetwerk voor het meten van broeikasgassen over het Europese continent

De Europese Commissie heeft vrijdag 20 november officieel het Integrated Carbon Observation System (ICOS ERIC) opgericht. ICOS ERIC is een nieuwe pan-Europese onderzoeksinfrastructuur die lange termijn metingen van CO₂ en andere broeikasgassen levert.

Met de oprichting van ICOS wordt een einde gemaakt aan jarenlange versnipperde metingen over Europa. Het nieuwe onderzoeksnetwerk staat garant voor het continu aanleveren van gestandaardiseerde datareeksen over een periode van maar liefst 20 jaar. Langetermijn monitoring van broeikasgassen is absoluut noodzakelijk voor het begrijpen van de koolstofcyclus en het voorspellen van het toekomstig klimaat. Op die manier draagt ICOS bij tot het tot stand komen van adequate klimaatdoelstellingen en een hieruit volgend aangepast beleid. Door volop in te zetten op klimaatonderzoek geeft Europa zodoende een krachtig signaal in aanloop naar de klimaatop van de Verenigde Naties in Parijs (COP21).

Directeur-Generaal voor Onderzoek, Wetenschap en Innovatie van de Europese Commissie, Robert-Jan Smits over de oprichting van ICOS ERIC:

“Door langetermijn pan-Europese metingen van koolstof en broeikasgassen te faciliteren, levert de Europese ICOS onderzoeksinfrastructuur onschatbare kennis die nodig is om doeltreffende maatregelen te nemen, zowel op Europees als globaal niveau, om klimaatverandering tegen te gaan. Het is dan ook positief nieuws dat ICOS de status van ERIC heeft bereikt. Met de klimaatop die volgende maand in Parijs van start gaat, geeft de EU zo nogmaals een duidelijk signaal over zijn engagement betreffende de klimaatdoelstellingen.”

Ons land nam steeds een voortrekkersrol in de oprichting van ICOS ERIC, dat momenteel bestaat uit acht lidstaten, nl. België, Frankrijk, Duitsland, Italië, Nederland, Noordwegen, Zweden en Finland. Deze laatste fungeert tevens als gastland van ICOS ERIC, door onder andere het huisvesten van het ICOS hoofdkwartier te Helsinki. Zwitserland is waarnemend lid.

Voor de Belgische federale Staatssecretaris voor Wetenschapsbeleid, mevr. E. Sleurs: “Als stichtend lid van de ICOS ERIC onderzoeksinfrastructuur en dankzij de gezamenlijke en aanzienlijke steun van de Vlaamse, Waalse en federale overheden, heeft België zich geëngageerd en actief bijgedragen aan drie meetnetwerken: een atmosferisch, oceanisch en ecosysteemnetwerk. Onze betrokkenheid bij ICOS-ERIC biedt de talrijke Belgische onderzoekers die actief zijn in verschillende disciplines van de koolstof en broeikasgasmonitoring, de opportuniteit om zich op Europese schaal te manifesteren.”

De Europese lancering van ICOS ERIC vindt op dinsdag 24 november 2015 in Brussel plaats. Directeur-Generaal voor Onderzoek, Wetenschap en Innovatie van de Europese Commissie, Robert-Jan Smits, overhandigt dan de officiële naamplaat aan de Finse minister van Onderwijs en Cultuur, Sanni Grahn-Laasonen en aan ICOS Directeur-Generaal, Werner Kutsch.

ICOS ERIC is het twaalfde Europese Research Infrastructure Consortium – kortweg ERIC – dat werd opgericht sinds het ontstaan van het Europese wettelijke kader van de ERIC's in augustus 2009.

In België zijn de universiteiten van Antwerpen, Luik en Louvain-La Neuve, het Vlaams Instituut voor de

Zee, het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, het Belgisch Instituut voor Ruimte-Aëronomie en het Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen betrokken bij ICOS.

ACHTERGROND:

Over de ICOS onderzoeksinfrastructuur

ICOS is een onderzoeksinfrastructuur die gestandaardiseerde metingen van broeikasgassen en van de belangrijkste componenten van de koolstofcyclus aanlevert. ICOS integreert metingen afkomstig van drie netwerken, nl. een atmosferisch, een ecosysteem en een oceaan meetnetwerk. De metingen van deze drie netwerken laten toe de broeikasgasbalans en de huidige trends van de klimaatverandering in Europa te bepalen.

Elk meetnetwerk wordt gecoördineerd door een Thematisch Centrum dat verantwoordelijk is voor de accurate transfer, verwerking en kwaliteitscontrole van de data en voor de opleiding van het meetnetwerk. Het ATC of Atmosfeer Thematisch Centrum, wordt geleid door partners uit Finland en Frankrijk; het ETC of Ecosysteem Thematisch Centrum wordt geleid door partners uit België, Frankrijk en Italië, terwijl het OCT of Oceaan Thematisch Centrum geleid wordt door een partner uit Noorwegen. Het Centraal Analytisch Laboratorium van ICOS in Duitsland levert accurate referentiegassen aan de drie meetnetwerken en voert hoge-precisie analyses van de luchtstalen uit. Referentiegassen hebben een standaard gassensamenstelling die als basis gebruikt wordt om de metingen van broeikasgassen aan te toetsen.

Het hoofdkwartier van ICOS is in Helsinki (Finland) gevestigd, terwijl het centrale data portaal van ICOS, de Carbon Portal, in Zweden gehuisvest is. De Carbon Portal centraliseert alle ICOS-data en stelt deze vrij ter beschikking voor gebruikers uit de onderzoekswereld, maar ook voor onderwijs en voor beleidsmakers. De Carbon Portal zal ook afgewerkte dataproducten, zoals geografische kaarten van broeikasgasemissies, beschikbaar stellen.

In België zijn de universiteiten van Antwerpen, Luik en Louvain-La Neuve, het Vlaams Instituut voor de Zee, het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, het Belgisch Instituut voor Ruimte-Aëronomie en het Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen betrokken bij ICOS.

Wat zijn onderzoeksinfrastructuren?

Onderzoeksinfrastructuren zijn faciliteiten, hulpbronnen en andere diensten die door de wetenschappelijke gemeenschap gebruikt worden om op topniveau onderzoek uit te voeren in alle mogelijke disciplines gaande van nanotechnologie tot genomics, van astronomie tot milieuwetenschappen. Sinds 2004 wordt de ontwikkeling van onderzoeksinfrastructuren in Europa gecoördineerd door het European Strategic Forum on Research Infrastructures, of kortweg ESFRI. ESFRI is een strategisch instrument van de EU om de integratie van het Europees onderzoek te ontwikkelen, te versterken, alsook de reikwijdte en de internationale impact ervan te vergroten.

Wat is een ERIC?

ERIC, kort voor European Research Infrastructure Consortium, is een juridisch instrument dat in augustus 2009 door de Europese raad in het leven werd geroepen om de oprichting en de werking van pan-Europese onderzoeksinfrastructuren op een niet-economische basis te faciliteren. ERIC geeft onderzoeksinfrastructuren een juridisch kader dat erkend wordt door alle Europese lidstaten. ICOS ERIC is

het twaalfde European Research Infrastructure Consortium dat werd opgericht sinds augustus 2009.

Gorana Jerkovic
ICOS RI Communications Coordinator
Email: gorana.jerkovic@icos-ri.eu - gorana.jerkovic@helsinki.fi
Web: <http://www.icos-ri.eu>
Twitter: @icos_ri
Mobile phone: +358 50 44 888 40

POD Wetenschapsbeleid - BELSPO
Louizalaan 231
1050 Brussel
België
+32 2 238 34 11
<http://www.belspo.be>

Secrétariat du Président/ Secretariaat van
de Voorzitter
CABPVZ@belspo.be